

[Jefsen Christensen.]

skulde have fuldkommen borgerlig Ligeberrettigelse med det Flertal, der nu endelig fik Lov til at komme til Danmark, og det faldt jo nøje sammen med det, som man efter Wilsons Proklamation i November 1918 gav Udtryk for.

Da Verdenskrigen 1914—18 var holdt op, gav man fra Datidens Fredsdelegation Udtryk for Erkendelsen af, at tidligere Tiders Uret omkring Landegrænserne maatte gøres god igen, at Fremtidens Statsgrænser i videst muligt Omfang maatte følge de nationale Folkegrænser, og at der, hvor dette ikke helt kunde naas i Praksis, maatte træffes vidtgaaende Foranstaltninger til Beskyttelse af de Mindretals nationale Rettigheder, der stemte imod at komme ind under de Landes Statsgrænser, som et Flertal og praktisk Hensyntagen til Grænsernes naturlige geografiske Forløb tvang dem ind under. Der har hverken for Danmarks eller nogen anden Stats Vedkommende, der fik sine Grænser paa den nationale Selvbestemmelsesrets Grund, været Tale om nogen Slags Overenskomst om, at naar et Mindretal fik de og de Rettigheder, var det under Forudsætning af, at de til Gengæld skulde vise Tilbøjelighed til før eller senere sindelagsmæssigt at gaa op i Herbergsnationens Folkeliv og Tankegang, saaledes som adskillige synes at mene i Nutiden, og saaledes som der ogsaa blev givet Udtryk for før, da der blev sagt, at det, man skulde have naaet, var at forsøge paa under Tilrettelæggelsen af Lovgivningen at skabe Vilkaar, der førte Mindretallet over i Armene paa os. Om noget saadant har der aldrig været Tale. Det, der var Tale om, var at mildne Vilkaarene for de Mindretal, der mod deres Vilje kom ind under en anden Stats Grænser. Der var Tale om at tage noget af Bitterheden bort, da selv en ved Afstemning skabt Grænse indebærer Muligheder for, at et Mindretal mod sin Vilje kan komme ind under en fremmed Stats Grænser, medens det naturligvis, naar Grænsen afgøres ved Vaabenmagt, næsten altid vil være Tilfældet.

Det var netop dette, Afstemningen om Grænsen, Folkenes Selvbestemmelsesret, der skabte det naturlige Grundlag for, at Offentligheden fik Forpligtelse til at drage Omsorg for det Mindretal, der mod sin Vilje kom ind under en ny Stats Grænser, det er den betydende Forskel, der er paa et nationalt Mindretal i et Grænseland og Borgerne i andre Egne af Landet. Det er det Princip, man bryder med nu, Princippet om, at Offentligheden vedkender sig, at det er dens Forpligtelse at sørge for ogsaa rent økonomisk, at Mindre-

tallet i sine nationale Bestræbelser faar lige Kaar med det øvrige Lands Befolkning paa den Maade, at det faar frit Valg mellem den offentlige og den private Skole.

Jeg kan sige som en tidligere Udenrigsminister har sagt om dette Forhold, at det, der var Spørgsmaalet her, var i og for sig ikke, om man havde en skrap Mindretalslovgivning, eller om man havde en mindre skrap, det, der hele Tiden var Spørgsmaalet, var, om den Lovgivning, der fandtes, førte med sig, at alle Borgere i Samfundet var paa lige Fod, havde lige frit Valg og lige frie økonomiske Vilkaar.

Grænser fastlagt paa Grundlag af Folkenes Selvbestemmelsesret og Indrømmelse af Mindretalsrettigheder som før skildret, var saa nøje i Overensstemmelse med det danske Folks daværende Opfattelse af national Menneskeret, at et overvejende Flertal af Folkets Repræsentanter paa Rigsdagen stemte for Løsningen af det sønderjyske Spørgsmaal paa dette Grundlag i Oktober 1918, ligesom hele den samlede Rigsdag senere stemte for den Mindretalslovgivning paa Skolens og Kirkens Omraade, der i det væsentlige har været gældende siden. Den sønderjyske Befolknings valgte Repræsentanter i de nationale Foreninger gjorde det samme.

Der er adskillige Gange talt om Lovens Fader, Jacob Appels Udtalelser. Den højtærede Undervisningsminister gjorde det ogsaa nu for nylig. Jeg ved ikke, om det med nogen Ret kan siges, at Jacob Appel var Lovens Fader. Han var Undervisningsminister, da Loven blev vedtaget, men Grundlaget for en kommunal tysksproget Skole blev skabt ved Mødet den 17. og 18. November 1918 i Aabenraa, hvor der blev nedsat et Skoleudvalg med det Formaal alene for Øje at finde frem til Muligheder for, at en saadan Skole kunde oprettes inden for det offentlige Skolevæsen. Hvis det kun havde drejet sig om det, man nu stadig væk taler om, hvis Hovedhensigten havde været den at give Mindretallet de fuldkommen fri Skolevilkaar, de kulturelle Vilkaar, som hele det øvrige Folk havde, havde der ikke været Gnist af Begrundelse for at nedsætte det sønderjyske Skoleudvalg, fordi det kom af sig selv med Grænseflytningen. Nej, det, det sønderjyske Skoleudvalg blev nedsat for, var udelukkende for at finde Former inden for den offentlige Skole for Mindretallets Betjening, og det var ikke Jacob Appel, Askov, der fandt paa det. Det var Vælgerforeningen, der nedsatte dette Skoleudvalg, allerede længe før Delegationen havde været i Paris. Den Mindretalslovgivning, der skabtes